

SOBRE LA CRIMINALITZACIÓ DEL DESCONTENTAMENT

Barcelona, 10 de maig de 2012

La **Confederació Catalana d'ONG per la Pau, els Drets Humans i el Desenvolupament** vol mostrar la seva preocupació per les notícies aparegudes als mitjans en relació a una possible reforma del Codi Penal espanyol, i per la possibilitat, entre d'altres, de sancionar com a “delicte d'integració a organització criminal” convocar una concentració o protesta a través d'internet, si durant la realització de la mateixa es produeixen incidents de caràcter violent, o considerar com “atemptat a l'autoritat” la resistència activa no violenta, podent ser castigats amb penes de presó de dos a quatre anys. Davant d'aquesta situació, les ONG no podem romandre silencioses ja que considerem profundament inquietant aquest debat, i **el procés de criminalització de les pràctiques no violentes**, que responen i canalitzen la tensió i el profund descontentament per la deriva política, social i econòmica del nostre país.

La Confederació Catalana d'ONG per la Pau, els Drets Humans i el Desenvolupament hem expressat en diferents ocasions el nostre rebuig a totes les formes de violència, vinguin d'on vinguin. L'ús de **la no violència com a forma legítima de transformació social, i la defensa del seu llegat històric i ètic, és constituent de la nostra identitat**. Per aquest motiu, condemnem, rebutgem i denunciem qualsevol fenomen de violència directa. I, volem dir que **creiem, apostem i defensem, també, la necessitat de confrontar la injustícia i d'emprendre lluites no violentes de resistència activa per a superar-la**.

Des d'aquesta preocupació, i en el context dels darrers esdeveniments:

1. Manifestem que **les situacions de protesta ciutadana s'han de situar i comprendre en un marc de violència estructural** inherent a un sistema que atempta contra la dignitat humana, fa créixer les desigualtats entre les persones, i perpetua les injustícies socials quotidianes, i en una realitat on moltes persones es queden sense casa, sense feina, sense un plat a taula o sense l'accés a l'atenció i la cura que necessiten i mereixen. Entenem que **tampoc no és possible comprendre la violència directa sense considerar altres formes de violència simbòlica i cultural que contribueixen a que aparegui**. Rebutgem totes aquestes formes de violència.
2. **Reivindiquem l'acció no violenta**, practicada àmpliament per diferents col·lectius i persones arreu del món, **com a manera legítima de lluita per a la transformació social**. En aquest sentit, expressem la nostra satisfacció per les recents declaracions del Ministre de Justícia del Govern Central, Alberto Ruiz-Gallardón, qui finalment ha anunciat que la resistència pacífica no seria considerada com un atemptat contra l'autoritat. Tanmateix, davant les declaracions fetes des de diferents nivells i sectors governamentals, restem en alerta davant les restriccions al dret de participació política, de reunió i manifestació pacífica de la ciutadania.
3. **Expressem la nostra disconformitat amb les intencions del Govern Central de reformular el Codi Penal per endurir les penes relatives a la violència urbana, amb una possible aplicació de la legislació antiterrorista**. Considerem que seria una mesura desproporcionada més pròpia d'estats poc democràtics i que revela la incapacitat judicial, policial i política d'abordar les causes profundes que generen aquest tipus de violència. Aquest fet, per si sol, no pot ser mai tipificat com a integració en banda armada, per principis bàsics de dret penal.
4. La nova legislació no només afectarà a aquelles persones que actuïn de forma violenta, si no que planteja tota una sèrie de restriccions, com la de la reunió pacífica, que vulnera l'article 21.1 de la Constitució Espanyola. Creiem que **aquestes mesures no són altra cosa que un intent, per part de les autoritats públiques, de silenciar el malestar social al carrer**, doncs així ho va deixar clar el Conseller d'Interior de la Generalitat de Catalunya, Felip Puig, a l'afirmar en una entrevista a TV3 que advoca per una reforma del Codi Penal que endureixi les penes per a delictes de violència al carrer “no perquè entri més gent a la presó sinó perquè hi hagi més gent que tingui més por al sistema i que no sigui tan atrevida”. De seguir endavant aquesta proposta, pràcticament qualsevol forma d'activisme social podria ser objecte de sancions i detencions.

5. El **dret de manifestació** està **regulat constitucionalment** i requereix de la seva comunicació prèvia a les autoritats públiques. Tanmateix, considerem un greu error que difondre a través d'Internet i les xarxes socials convocatòries que puguin degenerar en situacions de violència, sigui equiparable a delictes d'integració a organització criminal. Així, podrien ser considerades convocatòries violentes totes aquelles que no hagin estat notificades prèviament a la Delegació de Govern i que es neguin a abandonar el lloc tot i l'avis de la policia.
6. **Rebutgem** també la voluntat del Conseller d'Interior de la Generalitat de Catalunya, Felip Puig, de promoure **la restricció del dret de reunió, l'enduriment del codi penal, el foment de la delació ciutadana**, així com **l'empresonament i detenció preventiva**. Seria un greu error abusar de la presó preventiva com a forma de càstig anticipat; mesura que atemptaria contra el principi fonamental de la presumpció d'innocència. Es tracta d'iniciatives que se situen en el límit de la violació de drets explicats en documents com ara la Declaració Universal dels Drets Humans.
7. **Denunciem** que mentre els governs català i espanyol criminalitzen els moviments de protesta ciutadana i de resistència pacífica, els **coscos policials** es beneficien d'una greu **impunitat** malgrat ser responsables d'agressions físiques, pèrdua d'ulls (4 persones en l'últim any a Catalunya), o fins i tot la vida (al País Basc), a manifestants.

D'acord amb aquestes consideracions,

1. **Demanam la posada en llibertat de totes les persones empresonades preventivament durant les darreres protestes ciutadanes, així com la clausura de la web dels mossos d'esquadra per a la identificació de persones participants als esdeveniments del 29 de març**, atès que la publicació d'imatges de persones vulnera el dret constitucional a la intimitat i a la protecció de la pròpia imatge, consagrats a l'article 18 de la Constitució.
2. **Instem a una revisió a fons de les tècniques policials utilitzades per les brigades mòbils o coscos antiavalots dels Mossos d'Esquadra**. Cal evitar actuacions que retroalimentin la violència, i prohibir l'ús de les pilotes de goma i de gasos lacrimògens que causen lesions greus, i que tenen un efecte indiscriminat sobre persones que es manifesten de manera pacífica i no violenta. Les forces de seguretat estan al servei del/la ciutadà/ciutadana i no són forces repressives de l'estat com ho eren en èpoques de la dictadura franquista. Creiem que es pot actuar amb fermesa, però no amb violència.
3. Exigim el compliment de la **identificació reglamentària dels coscos policials** com a mesura per a garantir una adequada supervisió democràtica i evitar casos d'impunitat policial davant de comportaments desproporcionats.
4. Demanam un **major control democràtic de les actuacions policials** que depurin responsabilitats i acabin amb la impunitat de policies violents.
5. Convidem, finalment, a un **exercici de responsabilitat per part de les autoritats i dels mitjans de comunicació** per tal que facin un ús més conscient del llenguatge, de manera que aquest no contribueixi a augmentar la situació de tensió i de polarització social.

Pensem que mesures com les que s'estan executant i definint, coercitives i que busquen generar por, volen limitar l'expressió del descontent i tenen efectes contraris: augmenten el clima de tensió, amenacen les garanties per a la participació i protesta pacífiques, i poden generar més crispació social. L'Estat espanyol té un dels Còdis Penals més durs dels països europeus. Finalment, i no menys important, **com a Confederació Catalana d'ONG per la Pau, els Drets Humans i el Desenvolupament demanem una revisió de les polítiques d'ajustament pressupostari que s'estàn duent a terme pels diferents governs, perquè entenem que són la primera causa de la violència.**